

Pelastustoimen uudistus

Lausunto hallituksen esitykseen (241/2020 vp) hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Valtiovarainvaliokunta, hallinto- ja turvallisuusjaosto 24.3.2021

- Teema: pelastustoimen rahoitusmalli ja rahoituksen riittävyys

Pelastusjohtaja V-P Ihamäki, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Rahoitusmalli (rahoituslaki, 4. luku)

- Pelastustoimen rahoituksen laskentamalli (60 % asukasmäärä, 5 % asukastiheys ja 30 % riskitekijät) vaikuttaa yksinkertaiselta ja perustellulta
- Asukastiheydessä kokonaispinta-alan käyttäminen maapinta-alan sijaan (vrt. sote-rahoitus) on oikea, koska näin huomioidaan vesistöisyys ja saaristoalueet.

Uudistus ei kevennä pelastustoimen alueellisia ja valtakunnallisia kustannuksia, vaan lisää niitä

- Nykyisen palvelutason säilyttämiseksi pelastustoimen kustannukset lisääntyvät uudistuksesta riippumatta. Maksajana kunnat (nyt) tai hyvinvointialueet (uusi rakenne). Sisäministeriön esittämä arvio tulevista kustannuspaineista (81 miljoonaa) on realistinen. Se ei sisällä keskushallinnon kustannuspaineita.
- Keskitetty johtaminen ja ohjaaminen edellyttää lisäresursointia sisäministeriön pelastusosastolle. Esitetty 10 htv on liian vähän, 30-40 htv todenmukaisempi.
- Hyvinvointialueiden perustamiskustannukset: Kertaluonteisia, mutta erityisesti Uudellamaalla suuret koska ei nojauduta olemassa oleviin organisaatioihin, Pohjois-Pohjanmaalla koska yhdistetään kaksi pelastustoimen aluetta ja Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa koska suunnitellaan kahden hyvinvointialueen yhdessä hoitamaa pelastustointia

Muita huomioita

- Valtakunnallisten järjestelyjen parantamista tarvitaan. Edellyttää lisäresursseja sisäministeriöön, mutta ei edellytä tätä uudistusta. On jo nyt sisäministeriön lakisääteinen tehtävä.
- Hyvinvointialueiden itsehallinto rahanjaossa on lähidemokratian mukaista, mutta pelastustoimelle mahdollinen uhkakuva. Korvamerkittynä?
- Lisärahoituksen hankkimiseen oltava kannustimia.
- Kokonaisvalmistelussa huolehdittava rahoituksessa siitä, että pelastajia koulutetaan riittävästi. Pelastajakoulutuksen Uudellamaalla tule jatkua, mahdollistaen myös pysyvän, säännöllisen ruotsinkielisen pelastajakoulutuksen.

Lähde: pelastuslaki 379/2011

